

Uchwała Nr XXIII/144/20

Rady Gminy Magnuszew

z dnia 9 lipca 2020 r.

**w sprawie upamiętnienia ofiar II wojny światowej, które zginęły w Magnuszewie
w latach 1943–1944.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 13 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2020 r. poz. 713) uchwała się, co następuje:

§ 1.

Dla upamiętnienia osób, które zginęły w wyniku działań niemieckich władz okupacyjnych oraz zmarłych w wyniku walk niemiecko-sowieckich w latach 1943-1944, postanawia się w terminie do dnia 31 grudnia 2020 r. wznieść pomnik na działce nr 271/1 w Magnuszewie – przed budynkiem Urzędu Gminy.

§ 2.

Treść napisu na pomniku, o którym mowa w § 1 jest zgodna z propozycją Instytutu Pamięci Narodowej, co przedstawia załącznik do niniejszej uchwały.

§ 3.

Realizacja trwałego upamiętnienia, o którym mowa w niniejszej uchwale nastąpi w drodze zawartego Porozumienia z Instytutem Pamięci Narodowej.

§ 4.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Magnuszew.

§ 5.

Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Krzysztof Miłk

Uzasadnienie do Uchwały Nr XXIII/144/20

Rady Gminy Magnuszew

z dnia 9 lipca 2020 r.

**w sprawie upamiętnienia ofiar II wojny światowej, które zginęły w Magnuszewie
w latach 1943–1944.**

W śledztwie prowadzonym przez Komisję Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu Instytutu Pamięci Narodowej, zakończonym dnia 29 czerwca 1974 r. ustalono, że

Dnia 27 października 1943 roku oddział niemieckich wojsk żandarmów z Kozienic dokonał aresztowań Polaków we wsiach gminy Magnuszew i w samym Magnuszewie. Aresztowanych Niemcy zwieźli do Magnuszewa i umieścili w jednym z niezamieszkałych domów, gdzie przez kilka godzin bili ich kijami i znęcali się w różny sposób, chcąc zapewne wymusić od nich zeznania, w rezultacie trzech aresztowanych zwolnili, pozostałych rozebranych do bielizny pojedynczo wyprowadzali na podwórze i nad uprzednio wykopany dołem zabijali strzałami w tył głowy.

Zginęli wówczas:

1. Jan Kucharczyk z Wólki Tarnowskiej
2. Jan Kurzepa vel Kurzępa w Wólki Tarnowskiej
3. Aleksander Łapacz z Wólki Tarnowskiej
4. Lucjan Łapacz z Wólki Tarnowskiej
5. Roman Pucek w Wólki Tarnowskiej
6. Stanisław Rybarczyk z Wólki Tarnowskiej
7. Władysław Rybarczyk z Wólki Tarnowskiej
8. Julian Wojtas z Wólki Tarnowskiej
9. Stanisław Zieliński z Wólki Tarnowskiej
10. Mieczysław Gietka z Kępy Skóreckiej
11. Edward Szarek z Kępy Skóreckiej
12. Jan Majewski z Mniszewa (aresztowany w Magnuszewie)
13. Jakub Giezek z Magnuszewa
14. Józef Szczudliński z Magnuszewa, zastrzelony w czasie ucieczki z miejsca kaźni
15. Józef Wiśniewski z Magnuszewa, zastrzelony w czasie ucieczki z miejsca kaźni
16. Nieustalone nazwisko „portrecista” z Warszawy (zbierający zamówienia na portrety robione na podstawie zdjęć) zatrzymany w Magnuszewie

Zwłoki pogrzebano w miejscu kaźni, po wojnie przeniesione zostały do zbiorowej mogiły na cmentarzu w Magnuszewie.

Następnego dnia 28 października 1943r. niemieccy żandarmi z Kozienic przybili powtórnie do Magnuszewa i przy pomocy niemieckich żołnierzy Wehrmachtu z ochrony pobliskiego mostu spędzili na rynek całą ludność miasteczka. Do spędzonych wygłoszono przemówienie grożąc represjami za jakiegokolwiek wystąpienia antyniemieckie, po czym wezwano, aby wystąpili wszyscy, którzy nie są stałymi mieszkańcami Magnuszewa.

Wystąpili:

1. Mieczysław Zawodnik z Latkowa, l. 18, który przybył na lekcję na tajnych kompletach

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
MAGNUSZEW
Przyścisław Mich

2. *Stanisław Gutkowski, pochodzący z Magnuszewa, zamieszkały w Warszawie, przybył do rodziny po żywność*
3. *Tadeusz Szybilski z Warszawy, kolega Gutkowskiego, przybyły w poszukiwaniu żywności*
4. *NN Warszawiak przybyły w poszukiwaniu żywności*
5. *NN Warszawiak przybyły w poszukiwaniu żywności*

Do tych, którzy wystąpili żandarmi dołączyli

6. *Halinę Leszczyńską z Magnuszewa, gdyż prosiła o zwolnienie swego brat Stanisława Gutkowskiego*

Po czym wszystkich sześciorga odprowadzili w poblize zabudowań folwarcznych, tam rozstrzelali i kazali na miejscu pogrzebać.

W związku z wyżej przytoczonymi, tragicznymi wydarzeniami wojennymi, które miały miejsce w Magnuszewie w dniach 27 i 28 października 1943 oraz w roku 1944 w wyniku których zginęły oraz zmarły osoby mieszkające, bądź przebywające na terenie Gminy Magnuszew, po długotrwałych konsultacjach Instytut Pamięci Narodowej pismem nr BUW III-912-15(15)/19 z dnia 23 czerwca 2020 r. zaproponował Urzędowi Gminy w Magnuszewie nawiązanie współpracy w roku 2020 przy powstaniu trwałego upamiętnienia tychże osób. Jednocześnie IPN wskazał że dobrym rozwiązaniem byłoby powstanie tablicy pamiątkowej na budynku użyteczności publicznej w Magnuszewie z proponowanym napisem, o treści, jak w załączniku do uchwały, który opracowany został na podstawie dokumentów ze śledztwa prowadzonego przez Oddziałową Komisję Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Lublinie.

Komisja Budżetu i Finansów Rady Gminy Magnuszew w wyniku dyskusji na swym posiedzeniu w dniu 6 lipca 2020 r. proponuje trwałe upamiętnienie osób poprzez budowę pomnika z lokalizacją przed budynkiem Urzędu Gminy w Magnuszewie.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Magnuszew
[Podpis]

*Załącznik do Uchwały Nr XXIII/144/20
Rady Gminy Magnuszew
z dnia 9 lipca 2020 r.
w sprawie upamiętnienia ofiar II wojny światowej,
które zginęły w Magnuszewie
w latach 1943–1944.*

Treść napisu

PAMIĘCI

MIESZKAŃCÓW MAGNUSZEWA ORAZ OSÓB Z INNYCH CZĘŚCI POLSKI

ZAMORDOWANYCH PRZEZ OKUPANTA NIEMIECKIEGO

W DNIACH 27-28 X 1943 R.

MIECZYŚLAW GIETKA

JAKÓB GIEZEK

JAN KUCHARCZYK

JAN KURZEPA

ALEKSANDER ŁAPACZ

JÓZEF MAJEWSKI

STANISŁAW PUCEK

STANISŁAW RYBARCZYK

WŁADYSŁAW RYBARCZYK

EDWARD SZAREK

JÓZEF SZCZUDLIŃSKI

MARIANNA SZCZUDLIŃSKA

JÓZEF WIŚNIEWSKI

JULIAN WOJTAS

STANISŁAW ZIELIŃSKI

STANISŁAW GUTKOWSKI

HELENA LESZCZYŃSKA

TADEUSZ SZYBILSKI

MIECZYŚLAW ZAWODNIK

MIESZKAŃCY MAGNUSZEWA

INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ

2020 R.

**PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY**
Imię i Nazwisko